

شرق روزنامه

ترامپ چگونه به اتاق بیضی شکل راه یافت

نقیشه کریمی

از همان ۱۱ ماه گذشته، در ۱۶ ژوئن ۲۰۱۵ که دونالد ترامپ اعلام کرد برای ریاست‌جمهوری کاندیدا شده است، کاملاً مشهود بود او هرآنچه که می‌توانست به رقباي خود و هر آنکه در مقابل او قرار می‌گرفت، نسبت داده است. تاریخ‌دانان و سیاست‌مداران چندین دهه است که در حال بررسی هستند تا دریابند دونالد ترامپ چگونه توانسته تا این حد بشرف‌ت کند. در این راستا نباید استعدادهای این فرد را به‌عنوان یک عوام‌فریب و قلدر نادیده گرفت. دیوید اکسل رود، یکی از منتقدانی که در ابتدا مخالف ترامپ بود، گفته است: «او ثابت کرده است که بسیار ماهر و مدیر است». او به تسلط ترامپ روی تلویزیون و رسانه‌های اجتماعی نیز اشاره می‌کند. دموکرات‌ها نیز نمی‌دانند چرا ترامپ برنده شده است و حتی بسیاری از جمهوری‌خواهان او را به‌عنوان یک جمهوری خواه قبول نداشتند و سعی می‌کردند جلو او را بگیرند. نظریه‌های مختلفی وجود دارد؛ برای مثال: مردم عصبانی هستند و ترامپ به عصبانیت آنها توجه می‌کند. مردم یک فرد غیرسیاسی می‌خواهند و او نیز این ویژگی را دارد، اما می‌توان گفت دو عامل اصلی در برنده‌شدن ترامپ و موفقیت او نقش مهمی داشته‌اند؛ یکی محیط و شرایطی که در آن هستیم و دیگری قدرت بیان و پیام‌های او.

واکنش‌ها قبل و بعد از انتخاب ترامپ

اتحادیه اروپا با عرض تبریک به دونالد ترامپ، از او خواست که برای شروع گفت‌وگوها به اروپا سفر کند. آنها قصد دارند درباره مسائل مهم اعم از داعش، تغییرات آب‌وهوایی، مهاجرت و نیز تمامیت ارضی اوکراین با دولت جدید آمریکا هم‌فکری کنند. ترامپ در مصاحبه‌های اخیر خود اعلام کرده است که خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا اقدام مناسبی بوده است و پیش‌بینی می‌کند سایر کشورها نیز در نهایت همین اقدام را خواهند کرد. از سوی دیگر رئیس ناتو نیز اعلام کرده مشتاقانه منتظر همکاری با ترامپ بوده است، اما رئیس‌جمهور ترامپ اخیراً سازمان ناتو را منسوخ خواند و از آن به دلیل عدم ایجاد امنیت در مقابل تروریست‌ها انتقاد کرد. مقامات بریتانیا پس از شروع دوره ریاست‌جمهوری ترامپ اظهار کردند که انگلستان و آمریکا شرکای مهمی در حوزه تجارت، امنیت و دفاع هستند و این کشور می‌خواهد با همکاری دونالد ترامپ امنیت و آسایش را در این کشورها تضمین کند. نیکلا استرجن، سیاست‌مدار بریتانیایی، از ترامپ خواسته است که ثابت کند در راستای منافع تمام شهروندان آمریکا قدم برخواهد داشت. رئیس‌جمهور ترامپ علناً اعلام کرده که مایل است خیلی زود معاملات تجاری آمریکا با انگلستان را آغاز کند. ترامپ معتقد است که روسیه می‌تواند متحد بسیار خوبی برای آمریکا باشد. او در سخنان خود از تحریم‌هایی که دولت اوئاما و اتحادیه اروپا برای روسیه در نظر گرفته بودند، حمایت نکرد و قصد دارد رابطه بین این دو کشور بیش از پیش محکم شود. ولادیمیر پوتین نیز با اشاره به اظهارات ترامپ، می‌گوید با اینکه نقاط ضعف موجود در رابطه بین این دو کشور تقصیر روسیه نیست، اما روسیه آماده است که روابط خود را با ایالات متحده آمریکا از سر بگیرد. آنها معتقد هستند که این روابط حسنه به‌نفع مردم روسیه و آمریکاست و تأثیر مثبتی روی شرایط کلی امور جهان و حفظ امنیت جهان می‌گذارد. در خاورمیانه نیز عربستان سعودی از خبر پیروزی ترامپ در انتخابات ریاست‌جمهوری اظهار خوشحالی کرد. پادشاه عربستان امبدوار است که ترامپ در خاورمیانه ثبات را برقرار کند و قصد دارد به رابطه تاریخی و تنگاتنگ خود با آمریکا ادامه دهد.

بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، نیز به ترامپ تبریک گفت و او را دوست واقعی اسرائیل خواند. در ۲۲ ژانویه ۲۰۱۷ رئیس‌جمهور ترامپ درباره داعش و وضعیتی اسرائیل با بنیامین نتانیاهو گفت‌وگو کرد. برخی از سیاست‌مداران معتقدند که پیروزی ترامپ به معنای پایان دولت فلسطین است. درواقع پیروزی ترامپ فرصت مناسبی را برای اسرائیل فراهم کرده است. رئیس‌جمهور ترکیه، رجب طیب اردوغان، نیز پس از پیروزی ترامپ چنین گفت: «این انتخابات شروع یک دوره جدید در آمریکاست. امیدوارم تصمیم مردم آمریکا موجب شود گام‌های مثبتی درخصوص حقوق اساسی و آزادی ودموکراسی در دنیا و توسعه منطقه‌ای برداشته شود. من به نیابت از مردم کشورم، امیدوارم این تصمیم مردم آمریکا نشانه مثبتی باشد و برایشان آرزوی موفقیت دارم». حیدر العبادی، نخست‌وزیر عراق، پس از تبریک ریاست‌جمهوری آمریکا اعلام‌کرد که مشتاقانه منتظر ادامه پیشبینی‌های این‌کشور از مبارزه عراق علیه داعش است. ترامپ در گفت‌وگوهای خود اظهار کرده است که آمریکا باید در ازای فداکاری‌های خود در عراق و پشتیبانی‌هایش مزیای دریافت کند و ان‌اشاء‌به‌الله با همکاری نفتی عراق کرده، اما نمی‌توان گفت این سخنان ترامپ تا چه حد جدی است. کشور چین نیز تأکید زیادی روی رابطه بین آمریکا و چین دارد و به دنبال آن است که همکاری و رابطه برود بد این کشور داشته باشد. چین امیدوار است که همکاری تجاری خوبی بین دو کشور ایجاد شود و درعین‌حال درخصوص احتمال اینکه ترامپ سیاست‌های حمایتی را اعمال کند، ابراز نگرانی کرده است. در این‌سوی ترامپ پس از پیروزی‌اش در انتخابات ریاست‌جمهوری، گفته است رابطه بین آمریکا و چین یکی از مهم‌ترین روابطی است که باید بهبود یابد، چراکه این دو کشور دو اقتصاد بزرگ دنیا محسوب می‌شوند. وی همچنین از کشور چین انتقاد کرد و گفت: «شما مالکیت معنوی را به‌شدت نقض می‌کنید، مالیات‌های غیرمنصفانه برای شرکت‌های ما در نظر می‌گیرید و آن‌طور که باید کره‌شمالی را تهدید نمی‌کنید».نخست‌وزیر ژاپن، شینزو آبه، ضمن تبریک به ترامپ، وی را یک پرنسین بسیار موفق با استعدادهای فوق‌العاده خواند- و از او به‌عنوان فردی یاد کرد که به رشد اقتصاد آمریکا بسیار کمک کرده است. ژاپن نیز اعلام کرده است از نزدیک با دولت ترامپ همکاری خواهد کرد تا ثبات در منطقه آسیا و اقیانوسیه برقرار شود. ترامپ دیدگاه خوبی نسبت به ژاپن ندارد و این کشور را به سرقت مشاغل متهم کرده است. همچنین ترامپ اظهار کرده اگر به آمریکا حمله شود، ژاپن با اینکه متحد آمریکاست، کمک نخواهد کرد.

مواضع ترامپ درباره سیاست‌های مختلف مهاجرت

همان‌طور که ترامپ قبل از پیروزی در انتخابات اعلام کرده بود به‌زودی دستورات اجرایی را امضا خواهد کرد که محدودیت‌هایی برای اخذ ویزا و مهاجرت و نیز ورود پانندگان ایجاد کند.

ادامه در صفحه ۱۲

یادداشت

بحرانی به نام «ترامپ»

آشوب و هرج‌ومرج مهم‌ترین ویژگی نخستین روزهای ریاست‌جمهوری «دونالد ترامپ» است. این آشوب‌ها در درون خود خطرهای بزرگی را برای نظام حاکم، سیاست خارجی و بازارهای مالی جهانی به دنبال خواهد داشت. بیشتر طرح‌ها و تصمیم‌های رئیس‌جمهوری آمریکا نشان می‌دهد آمریکا وارد مرحله تازه‌ای می‌شود که با گذشته در بُعدها و جوانب گوناگون متفاوت است. اما ترامپ ریاست‌جمهوری را در حالی آغاز کرد که روی شعارهای انتخاباتی خود شرط‌بندی کرد. او نخستین روزهای ریاست‌جمهوری خود را با فرمان‌هایی مانند دیوارکشی میان آمریکا و مکزیک و جلوگیری از ورود شهروندان هفت کشور به آمریکا آغاز کرد. این تصمیم‌های ترامپ در سطح جهانی با انتقادهایی روبه‌رو شد. پیش‌بینی می‌شود ترامپ در دوران ریاست‌جمهوری خود تصمیم‌های احساسی و شتاب‌زده بیشتری بگیرد. ازاین‌رو، باید منتظر پیامدها و آثار منفی این تصمیم‌ها بر خود ترامپ، حزب او و آمریکا باشیم. با وجود اینکه برخی تئورها از تصمیم‌های ترامپ استقبال می‌کنند، اما در سطح جهانی تصمیم‌های او با انتقادهای گسترده‌ای روبه‌رو می‌شود که نباید آن را نادیده گرفت.

هنوز زمان زیادی از تصمیم‌های شتاب‌زده ترامپ سپری نشده است، اما پیامدهای آن بسیار زود هنگام و شوکه‌کننده بود. از پیامد تصمیم‌های ترامپ، صدور حکم قضائی درباره باطل‌بودن تصمیم‌های ترامپ و لغو برخی از این تصمیم‌هاست.

این موضوع ضربه‌ای به رئیس‌جمهوری جدید و دولت او است. بهترین مثال دراین‌باره حکم «جیمز رابرت»، قاضی فدرال آمریکا، در دادگاه سیاتل در ایالت واشنگتن است. او تصمیم ترامپ درباره ممنوعیت سفر را به حالت تعلیق درآورد.

افزون‌براین، بسیاری از شهرهای آمریکا تظاهراتی را شاهد بودند که در آنها مردم سیاست‌های ترامپ را محکوم کردند. بسیاری از رسانه‌های آمریکا هم اخبار، گزارش‌ها و تحلیل‌هایی را درباره آثار ناگوار تصمیم‌های ترامپ منتشر کردند. این رسانه‌ها برای تضعیف و برکناری ترامپ تلاش می‌کنند. برخی رسانه‌های آمریکایی و غرب او را دیوانه خطاب کرده‌اند، اکنون در محافل دانشگاهی شماری از افراد، اصطلاح «ترامپیسم» را رواج می‌دهند. آنان ترامپیسم را پدیده تازه‌ای در روابط بین الملل به‌شمار می‌آورند که دارای ویژگی‌های نژادپرستی، پوپولیسم، چماق‌داری، تندروی و اولویت اقتصاد بر سیاست و به‌کارگیری زور برای حل مشکلات است. از زمان راه‌یابی ترامپ به کاخ سفید، آمریکا و جهان در باتلاق تصمیم‌های اجرایی او به‌سر می‌برد. این تصمیم‌ها در چارچوب وعده‌های انتخاباتی او صورت می‌گیرد. ترامپ در سیاست داخلی و خارجی آمریکا تغییرهایی را به وجود می‌آورد. به‌یقین جهان در خطر است. رئیس‌جمهوری جدید آمریکا تغییردهنده اصول سیاسی، اخلاق و ارزش‌های انسانی است که پس از جنگ جهانی دوم شکل گرفت.

«ابراهیم منیر»، معاون رهبر اخوان المسلمین:

نزدیکی ترامپ به قاهره اهمیتی ندارد

نظامیان از سال ۱۹۵۲ تا‌حال‌پا بوده است.

❧ شما درباره اختلافات درونی جماعت اخوان المسلمین چه می‌گویید؟ درباره نحوه مدیریت مبارزه با کودتاگران اختلافاتی وجود دارد و این امری کاملاً طبیعی است.

❧ اعلام شد دفتر ارشاد می‌خواهد جلسه‌ای را در مصر برگزار کند… نظر شما دراین‌باره چیست؟

چنین چیزی اعلام نشده است. اگر شده باشد من نمی‌دانم. اگر هم باشد – بر کلمه اگر تأکید می‌کنم– خارج از چارچوب اخوان بوده است.

❧ رهبری اخوان در خارج است یا داخل… چه کسی الان اخوان را رهبری می‌کند؟

رهبری اخوان در داخل بوده و مسئول نخست در آن دکتر «محمود عزت»، مدیر اجرایی دفتر رهبری، است.

❧ شما گفتید تماس‌هایی بین شما و برخی از شخصیت‌های دولتی در مصر صورت گرفته… آیا ممکن است بگویید با کدام شخصیت یا نهاد بوده؟

بگذارید یک مسئله را با دقت روشن کنم. ما سعی نکردیم با کسی که نماینده این نظام کودتایی خون‌ریز باشد تماس بگیریم یا دیدار داشته باشیم. اما برخی اشخاص با ما تماس گرفته و دیدگاه ما در درباره نحوه حل این بحران پرسیدند. طبیعی است این اسامی نزد ما محفوظ است. هنوز همه تاریخ نوشته نشده است. ما فقط دیدگاه‌مان را بیان کردیم و گفتیم غیرممکن است ما از حقوق ملت کوتاه بیایم. ما به‌عنوان اخوان‌المسلمین هرگز این کودتا و رهبرش را که نه وجدان دارد، نه انسانیت و نه ذره‌ای از ملی‌گرایی، نخواهیم پذیرفت.

❧ صریح بگویید شما به دنبال سرنگونی السیسی هستید یا بر او فشار می‌آورید تا با شما گفت‌وگو کند. آیا السیسی برای گفت‌وگو با شما پیشنهاد داده است؟

یک بار دیگر تأکید می‌کنم بین جماعت ما و این سفاک گفت‌وگویی وجود ندارد. هرچند بیشترین بار این پایداری را جماعت ما تحمل کرده است ولی درعین‌حال این حق کل ملت مصر است. چنین مسئله‌ای هرگز نمی‌تواند در خفا صورت گیرد. حتی اگر او هم چنین پیشنهادی را داده باشد، قابل‌قبول نیست.

❧ بعضی می‌گویند اخوان المسلمین از مسئله بازگشت مرسی به قدرت صرف‌نظر کرده چون اگر بود هم دورانش تمام شده بود. دراین‌باره توضیح می‌دهید؟

❧ چهار سال بعد از کودتای نظامیان و حتی ۶۴ سال پیش از آن به صورتی است که گویی ارتش کل کشور را گروگان گرفته است. در این فاصله نه‌فقط فرهنگ مردم و روحیه همکاری و مساعدت و ارتباط بین گروه‌های مختلف مردم، بلکه حتی مرزهای طبیعی کشور که به ما به ارث رسیده بود تغییر کرده است. اینها کشور را به وضعیتی رسانده که در همه زمینه‌ها شاهد عقب‌گرد، خرابی و ویرانی هستیم.

ازاین‌روست سرانجام این کودتای جنایت‌کارانه شکست خواهد خورد و به یاری خداوند دوباره مشروعیت برخواهد گشت. برای تحقق این امر چند دلیل وجود دارد: یکی پایداری آزادگان و اصرار ملت بر بازگشت مشروعیت و حفظ سرمایه‌های کشور و پرهیز از دنباله‌روی کودتاچپانی که همان روی نeron، هیتلر، معمر قذافی و نظایر آنها را سفید کردند. اکنون دیگر ترغندنخ‌نمای تضاد بین اخوان و ارتش رنگ باخته و همه می‌دانند این نزاعی بین نظامیان حاکم و کل ملت از جمله اخوان‌المسلمین است. دوم بازگشت کسانی که فریب سحر این فرعون را خورده بودند و حالا دارند به صفوف اصلی ملت ملحق می‌شوند. سوم بیداری رهبران آزاداندیش در ارگان دولت و ارتش و نیروهای پلیس و قضات. چهارم قطع حمایت‌های خارجی از این کودتا یعنی وقتی آخرین نفت‌کش با خود نفت به ساحل آورد [اشاره به کمک‌های عربستان و کشورهای عرب حوزه خلیج‌فارس].

❧ ارتش بر تمام اجزای سیاسی و اقتصادی دولت مسلط شده است.

شما سرانجام این روند را چگونه می‌بیند؟

این یک حالت فاجعه‌بار است که شاید نظیرش در این عصر پیدا نشود

مگر در کره‌شمالی. البته در مصر این فاجعه پیچیده‌تر است، زیرا ارتش در سایه نظام سربازگیری اجباری تلاش می‌کند امتیازات فرماندهان بالاسری خود را بیشتر کند و درمقابل نیروی کار کارگران را کاهش دهد. اینها مفهوم سربازری و خدمت به وطن را وارونه کرده‌اند. این توطئه‌ای برای تسل‌های آینده مصری‌هاست.

❧ وضعیت شبه جزیره سینا چگونه است؟ آیا فکر می‌کنید خشونت‌ها از آنجا به کل مناطق مصر کشیده شود؟

وضعیت سینا از همه لحاظ اقتصادی، امنیتی و انسانی فاجعه‌بار است. رسانه‌های دولتی حوادث آنجا را به‌درستی و روشنی پوشش نمی‌دهند. جرائم فرماندهان نظامی و امنیتی از حد و مرز گذشته است؛ به‌ویژه از زمانی که این جرائم به وسیله مردم ثبت می‌شود. در آنجا گروه‌هایی از سربازان و افسران با رتبه پایین کشته شدند و بعد مردم بی‌گناه را متهم به قتل آنها کردند تا آتش جنگ برافروخته شود. نظام می‌خواهد با این تصور شیطانی مردم را با خود همراه کند و با ادعای مبارزه با تروریسم درآمد به دست آورد. اما دربارۀ اینکه آیا احتمال دارد این وضعیت به سایر نقاط مصر کشیده شود، باید بگوییم این چیزی است که نظام آرزویش را دارد و اگر کسی هم اقدامی نکند خودش دست به چنین اقدامی می‌زند. این سیاست